

„Kdo neki je zvést in razumen hlapec, kteriga je postavil njegov Gospód čez svojo družino, de jim daja ob časi živeža?“ vpraša Jezus. Mat. 24, 45. Bog daj, naj bi bili vsi, ki nas je Oče nebeški učitelje svoji družini postavil, zvesti delivci božjih dobrót! „Dajte, in se vam bo dalo.“ Luk. 6, 38.

Podam vam za novo leto nekoliko drobtine duhovske hrane, ki so iz moje in iz ptujih krušenc pobrane, de se ne zgubijo in ne potratijo, ampak ohranijo za vsakdanje potrebe. Mislim, de je vsaka taka duhovska reč, naj si bo pridga ali keršanski nauk, lepa pésem ali lična pripoved ravno tak božji dar, kakor košček kruha, ki se ne sme zavreči, ampak se mora poshraniti za prihodnje potrebe. Joan. 6, 12.

Upam, de Vam bom vstregel, prečastiti duhovski bratje! kér Vam nekoliko na novo osnovanih keršanskih beséd za pokušno ponudim. — Želim vam vstreči, predragi gospodje šolski! ako Vam nekoliko nauka za šolo pokažem, in nekaj resničnih prigodb, pa malo pravlic zravno povém. — Nadjam se, de mi ne bote zamerili, Vi očetje in matere, gospodarji in gospodinje! ako Vam za novo leto povém, kakó naj bi otroke v strahu božjim redili, kakó pošteno za svojo družino skerbeli; zakaj, kdor za svoje, zlasti pa za domače ne skerbí, je vero zatajil, in je hujsi od nezaboga. I. Tim. 5, 8. — Pa tudi pésternam per zibeli, tericam, predicam in pericam bi se rad vslužil, naj bi tak hude ne bile, kakor imajo staro navado, ampak raji čedne pesmice pele. Tudi pesmica lepa je božji dar; naj vam bo torej mar lepo popevati. Nekoliko novih pesem vam torej za novo leto podám.

Ne bilo bi pa práv, ako bi samo grablje imeli in radi jemali, víl pa nič, de bi tudi drugim dajali, kar je vam Bog dal. Samopašnost, volčja navada, de bi ne bila med nami domá! — Sased sosedu rad kruha na mizo položi rekoč: Prijatelj! vreži si in pokusi naše gospodinje peke; zakaj bi pa duhovskih drobtine drugi drugim pokušati ne dali, ki nam jih je dober Bog dal? — Pošlite mi torej, častivredni tovarši, sosedje in prijatli, tudi Vi za prihodnjo novo leto takih, in enakih drobtine, kakoršnih sim Vam jez letas položil; bom poskusil z božjo pomočjo zopet polno krušenco jih nabrati in v bukvah za prihodnje novo leto na svetlo dati, dokler bode Bogu dopadlo in poštenim ljudem, če mi bote pomagali, kar premorete. Lepši in boljši ko bodo drobtince, večí bo naše veselje in prid.

Dolgo sim že želel in premišljeval, kakó bi Slovenci pošteno omizje naredili, na tisto duhovskih darov polagati, kterih pridne Ljubljanske Novice, kakorkoli skerbne za srečo dežele, zató na svojo slavno mizo ne jemlejo, kér bi jim bile preduhovske. Sklenil sim torej za to leto mizo pogerniti, in drobtine za pokušno na-njo položiti, ki jih vsim dobrim prijatlam in domorodcam priporočim, naj jih pokušijo in presodijo, ali kaj veljajo ali ne? Ako veljajo, naj takih ali pa še boljših za povračilo dajo; kar jih pa ne veljá, naj se popravi in pa posvetje kakó?

Imajo naše dni svoje omizje zdravniki za ozdravo ljudi, sodniki za pravice dežele, rokodeli in kmetje za živinsko rejo in obdelovanje poljá; še clo godci imajo svoj dnevnik, v kterim se pogovorijo, kakó bi jim strune bolj vbrano pele; ali ni nam učenikam duhovskim in šolskim, starsam in oskerbnikam tudi potreba pogovoriti se, kakó bi po slovensko práv oskerbeli nar potrebnih reči, ki so h večí časti božji, nam h časni sreči in dušam v večno zveličanje? — se pomenili práv po domače, kakó bi keršanstvo vredno učili, šolo dobro ravnali, kojili otroke po božji volji, polepšali svet, zapérali pekel in ljudem v nebesa po-

magali? — pobarali tudi sosedo rekoč: kako pa kaj vi možje? — Bratje, ljubi dragi bratje! le Eno in ravno to je potrebno. Luk. 10, 42. Sežimo si torej v roke in pomagajmo, de bo vsako leto v prihod naše omizje nadevano, še lepših ko letas, duhovskih drobtine.

Ni jih veliko, ki bi vtegnili cele bukve popisati; pa jih je mnogo pridnih domorodcov, kterim kaka čedna pridga, lepa pravlica, tudi iz nemšine ali drugih jezikov poslovenjena, zdaj mična pesmica gladko izteče, ali se kaj veseliga, ali žalostniga pergodi — za take reči prosim, de mi jih pošlete za slovensko omizje. — Dajte, in se Vam bo dalo.

Bog pa daj, de bi zdravi in veseli še veliko novih let doživeli, pa tudi pridno skerbeli Slovincem kakor Nemcem za pravó časno srečo in izveličanje večno. To Vam želi, ki Vas ljubi

prijatelj Vaš

Slomšek.

Odperto pismice pisateljem Novic.

Ko sim Vas, ljube Novice, v letu 1843 prvič v roke dobil, sim se Vam — odkritoserčno povém — posmehval, in si v svoji nevédnosti, kakor marsikdo drugi mislil: Prazno je Vaše upanje!

Večkrat sim potem perložnost imel, Vas včasí v roke vzeti in zavólj dolgočasa pregledovati. — Ali ni bilo dolgo takó; kmalo so se mi oči odperle; prepričan sim bil svoje pomote, in bral sim Vas z radostjo, takó, de od tiste úre, ko sim svojo zmoto previdil, nobeniga lista neprebraniga pustil nisim. Kér mi ni moč bilo, Vas plačevati, sim hodil nekiga dobrega gospóda, svojiga rojaka, po Vas nadlegovat. — Pri tem dobrim gospódu, kterimu bom vedno hvalo védil, mi je bilo perpušeno, še več drugih nemških časopisov brati; ali nobeniga potém toliko cenil nisim, ko — Novice!

Z besedami Vam dopovedati ne morem, kak visoko Vas častim; kolikšno veselje do Vas imam, in kakó hvaležin sim Vam.

Ve ste me z radostjo do materniga jezika, kteriga sim v svoji nevédnosti zaničeval, napolnile; Ve ste me prepričale, de slovenski jezik v besedah takó revin ni, kakor sim jez mislil; Ve ste mi razjasnile, kakó žalostno je, če človek materniga jezika še s pravimi čerkami pisati nezná *), s kratkim: Ve ste me v veliko rečeh podučile in me dosti koristniga naučile.

Vzemite torej, preljube Novice, za vse to mojo veliko hvalo in oblubo, de boste tudi v prihodnje meni in veliko znancam, kteri z menoj vred srede komej pričakujejo, nar ljubši časopis ostale.

V Ljubljani 30. Grudna 1845.

Janez Larnavti.

Imenitnost Šmarske fare poleg Krajnja.

Šmarska fara poleg Krajnja je zató toliko imenitna, kér je prvi Ljubljanski škof, žlahtni Žiga Lambergtukaj fajmošter bil. Od tod se je v Beč (na Dunaj) podal, kjer je bil pri Cesarji Frideriku I. dvorni kaplan in delitelj milodarov (Almosen-Austheiler). Ko je imenovani Cesar Friderik Ljubljansko škofijo osnoval, je Lamberga perviga žkofa izvolil v letu 1463.

(Valvazor.)

*) Kakor se je meni še pred dvema letama godilo, takó se godí tudi več drugim učencam iz vikših šol, de *fch*, *sch* namesti *fh*, *sh* pišejo; ali pa de *f* (to je *ß*, po Gajevim *s*) in *s* (to je *š*, po Gajevim *sz*) brez vsiga razločka stavijo, kjer se jim zdi. — Ali bi ne bilo dobro, ko bi gospódje učeniki domorodne učence že v drugi ali v tretji nemški šoli, kjer se pravopisa nemškiga jezika učé, tudi memo gredé saj na splošne ravnala slovenskiga pravopisa opomnili? To bi jim toliko časa ne vzelo. — Dopisnik.